

Mérési jegyzőkönyv a

4. mérés Egyszerű áramkör megépítése és bemérése

című laboratóriumi gyakorlatról

A mérés helyszíne:

A mérés időpontja:

A mérést végezték:

A mérést vezető oktató neve:

A jegyzőkönyvet tartalmazó fájl neve:

Felhasznált eszközök:

Eszköz megnevezése	Az eszköz típusa	Azonosító száma
Oscilloszkóp	Agilent 54622A	
Tápegység	Agilent E3630	
Függvénygenerátor	Agilent 33220A	
Digitális multiméter (6½ digit)	Agilent 33401A	
Digitális multiméter (3½ digit)	Metex ME-22T	
PC	NEC TM600	
Kézi szerszámok	csipesz, fogó, krokodilcsipesz, mérőtű, csupaszító, nagyító stb.	
Breadboard (2 db)		
Aktív elemek	TL082 IC	
Passzív elemek	Ellenállások, kondenzátorok, diódák	

Az elvégzett mérési feladatok

1. Neminvertáló és invertáló erősítő alapkapcsolások összeállítása

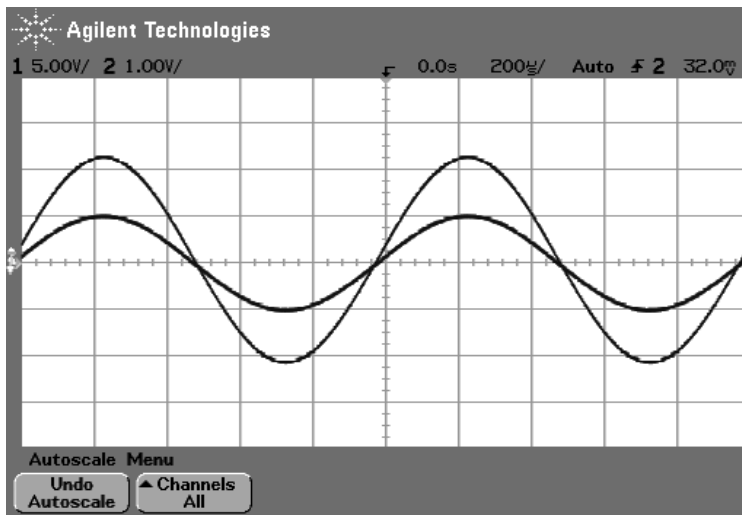
1.1 Nem invertáló erősítő

Megmértem a használt ellenállásokat: **R2=10,01 kOhm (visszacsatolt)**
R1= 0,99 kOhm

A=(R1+R2)/R1= 11,111 -> feszültségerősítés értéke

A bemeneti jel szinuszos, 2Vpp, tápfeszültség +/- 15 V

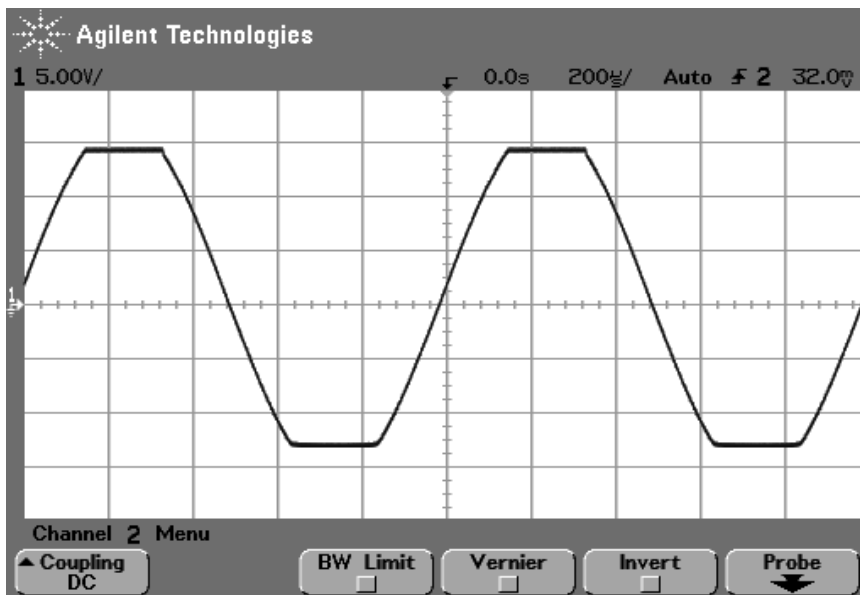
A mérés helyes- a várt 11 szeres erősítést, az oscilloszkópon megjelenítve:

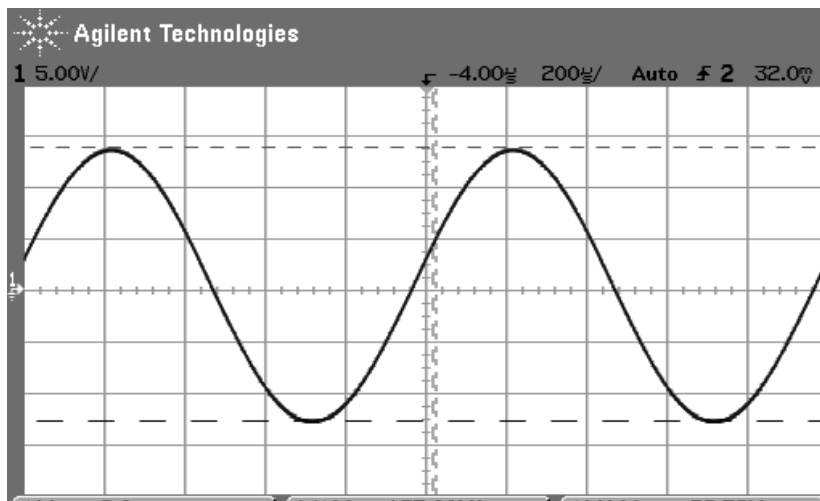
2.2 Kivezérelhetőség mérése

Megmértük az erősítő kivezérelhetőségét 1kHz-en, a kimeneti jelet figyeltük a szkópon, miközben növeltük a szinuszos bemeneti feszültséget addig amíg a kimenő jel torzítani nem kezdett, majd csökkentettük a bemeneti jelet amíg a torzítás meg nem szűnt

Torz jel:

Torzítatlan jel:

A bemenő jel amplitúdója $2,40 V_{pp}/2=1,2 V$

+/- 1,68 V amibe már nem tudunk belemenni (15V-13,32V)

2.3 Határozza meg az erősítő feszültségerősítését!

Az erősítő bemenetére egy 1kHz frekvenciájú és 2Vpp nagyságú sinusjelet adunk.

Multiméterrel megmérjük a bemenő és kimenő jel nagyságát,

Ube=0,706V

Uki=7,784V

Kimenet osztva a bemenettel-> megkapjuk az erősítés mértékét:

$$U_{ki}/U_{be}=11,025$$

Ez dB – be átváltva:

$$U_{ki} [dB] = 20 \log_{10} (U_{ki}/U_{be}) = 20,875 \text{ dB}$$

2.4 Ofszet feszültség mérése

Leföldeltük a bemenetet a méréshez:

A kimeneti offset feszültség 15,8mV

A bemeneti offset feszültség= $U_{ki}/\text{erősítés} = 15,8\text{mV} / 11 = 1,436\text{mV}$

A katalógus értékének megfelel az eredmény!

3. Invertáló erősítő alkapcsolás mérési feladatai

3.1 Működőképesség ellenőrzése:

Megmértem a használt ellenállásokat: **R5=0,98 kOhm (visszacsatolt)**

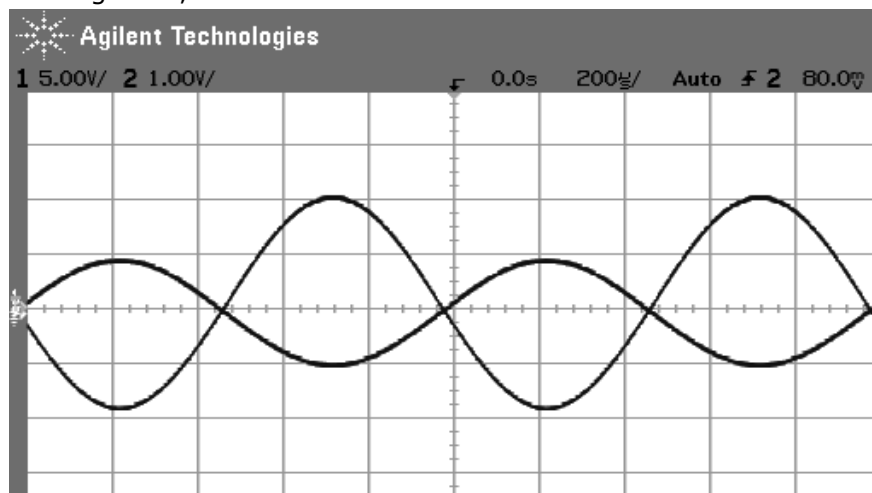
R4= 9,9 kOhm

R6=0 Ohm

$U_{ki} = -U_{be} \cdot (R4/R5) = 10,10$ -> feszültségerősítés értéke

A bemeneti jel szinuszos, 2Vpp, tápfeszültség +/- 15 V

Az erősítés megfelelő, kb. 10 szoros:

A kondenzátor 22 nF.

Ebből:

$$f_{\text{alsó}} = 1/(2\pi RC) = 1 / (2 * \pi * 1000 * 22 * 10^{-9}) = \mathbf{7234 \text{ Hz}} \quad (10\text{-}20\text{kHz})$$

3.2. Az erősítő feszültségerősítése:

Az erősítő bemenetére egy 1 kHz frekvenciájú és 2Vpp nagyságú szinuszjelet adunk. Multiméterrel megmérjük a bemenő és kimenő jel nagyságát,

$$\mathbf{U_{be} = 0,67 \text{ V}}$$

$$\mathbf{U_{ki} = 6,66 \text{ V}}$$

Kimenet osztva a bemenettel -> megkapjuk az erősítés mértékét:

$$\mathbf{U_{ki}/U_{be} = 9,94}$$

→ Megfelel a kiszámolt értéknek

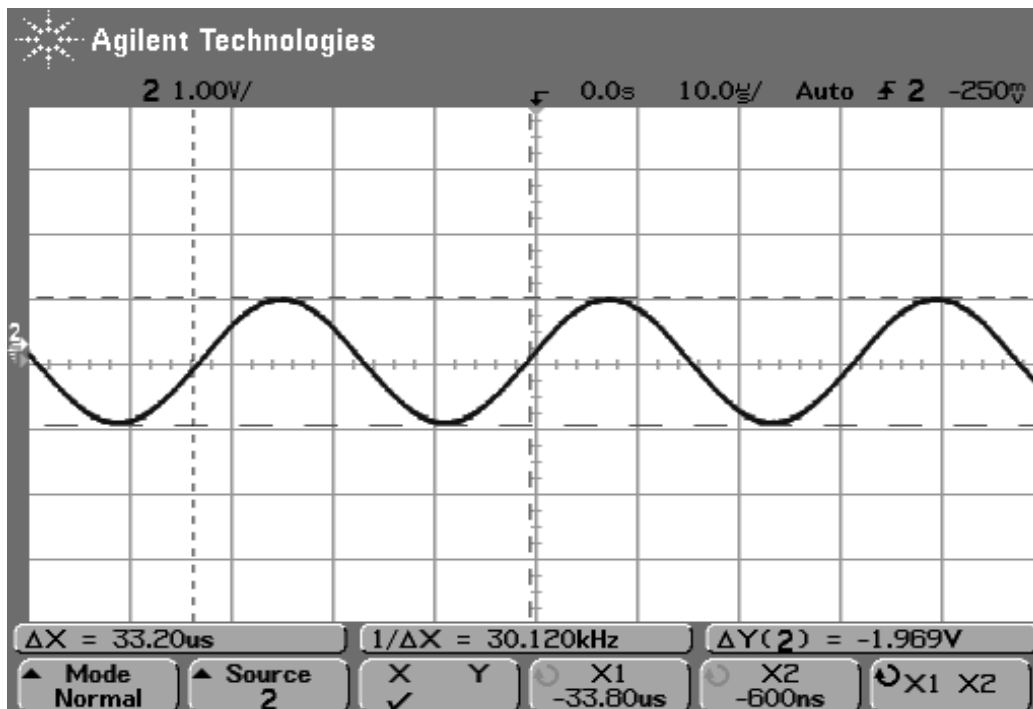
Ez dB - be átváltva:

$$\mathbf{U_{ki} [\text{dB}] = 20 \log_{10} (U_{ki}/U_{be}) = 19,94 \text{ dB}}$$

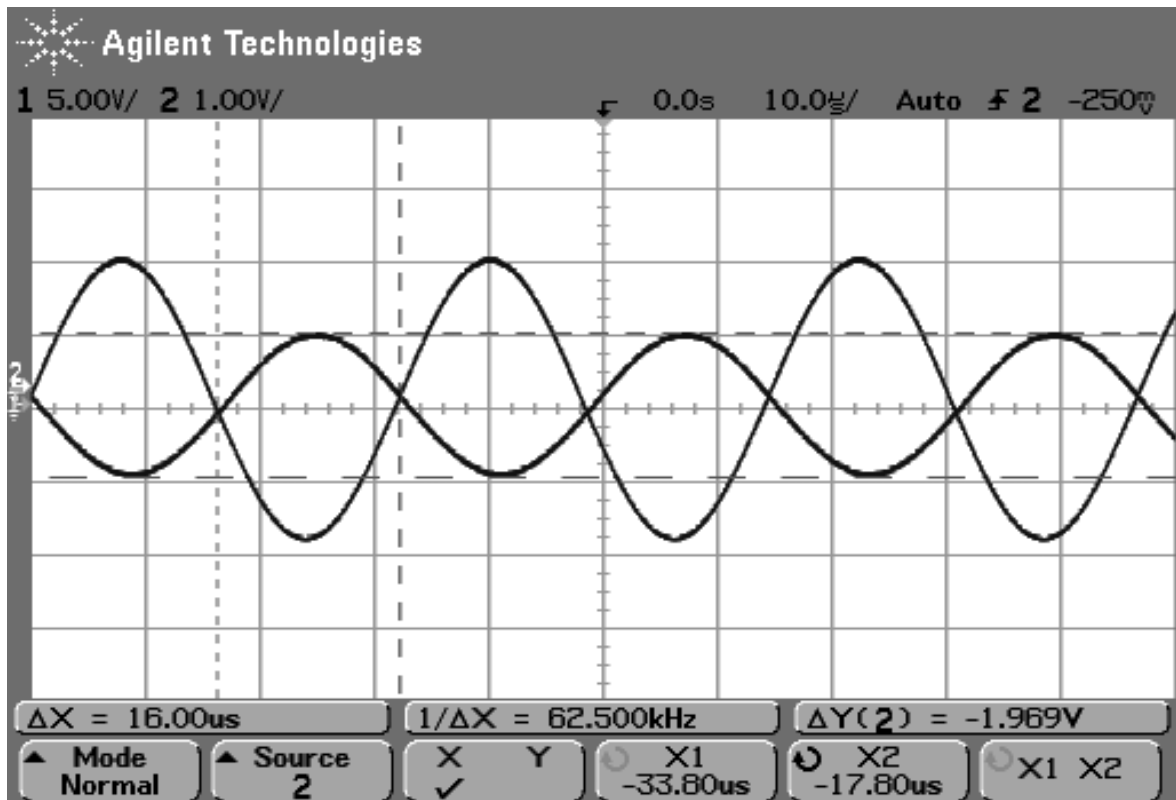
3.3 Fázistolás mérése

Az oszcilloszkóp kurzorjeleit megfelelően beállítva kiszámoltuk a **tp**-t és a **tf** - et

$T_p = \mathbf{33,2 \text{ us}}$:

Tf = **16.00** us

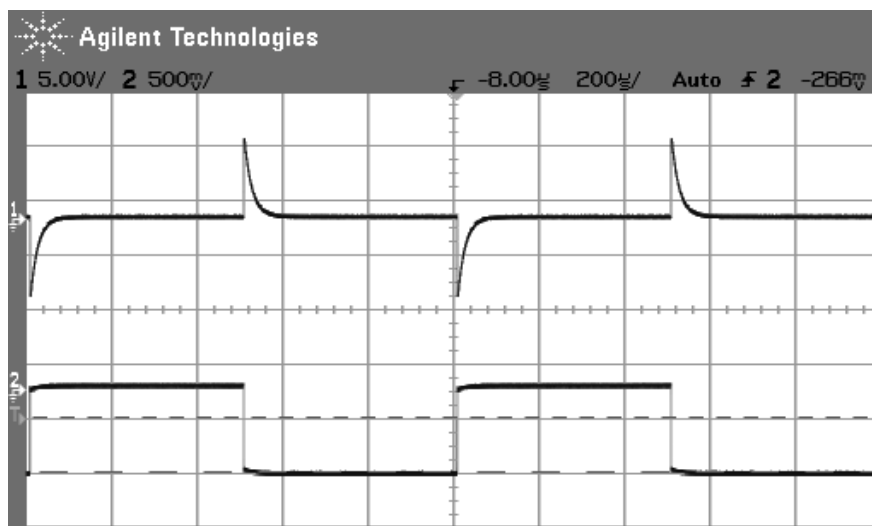
A fázistolás tehát:

$$\Phi = T_f / t_p * 360^\circ = 180^\circ$$

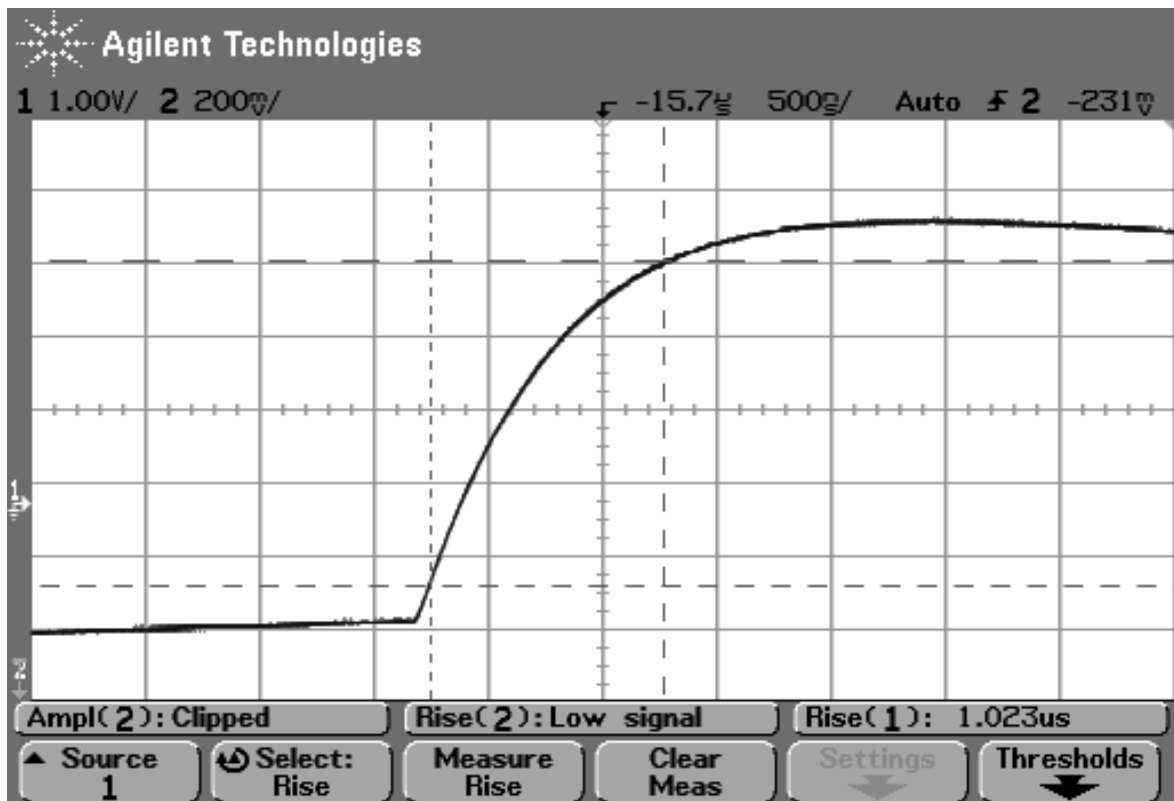
3.2 Vizsgálja meg az erősítő impulzusjel-átvitelét!

Az erősítő bemenetére egy 1 kHz frekvenciájú szimmetrikus négszögjelet adtunk.

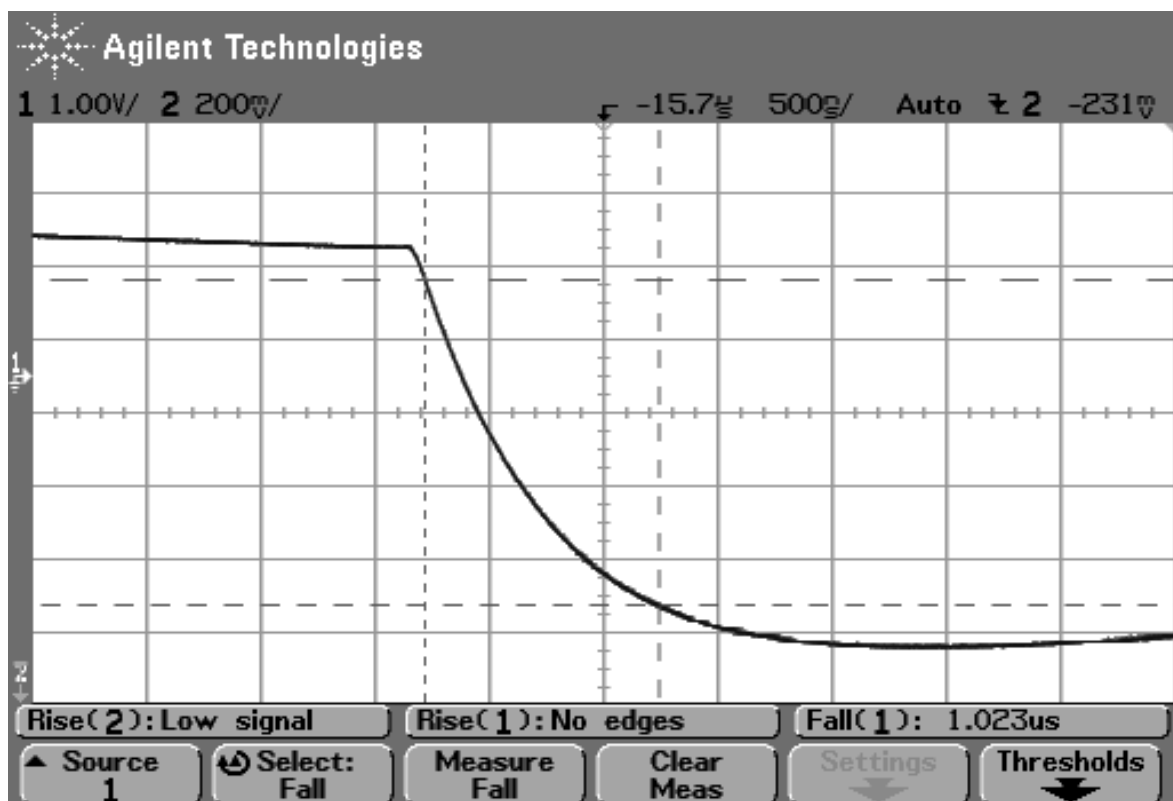
A kondenzátor nem engedi át a DC komponentst.

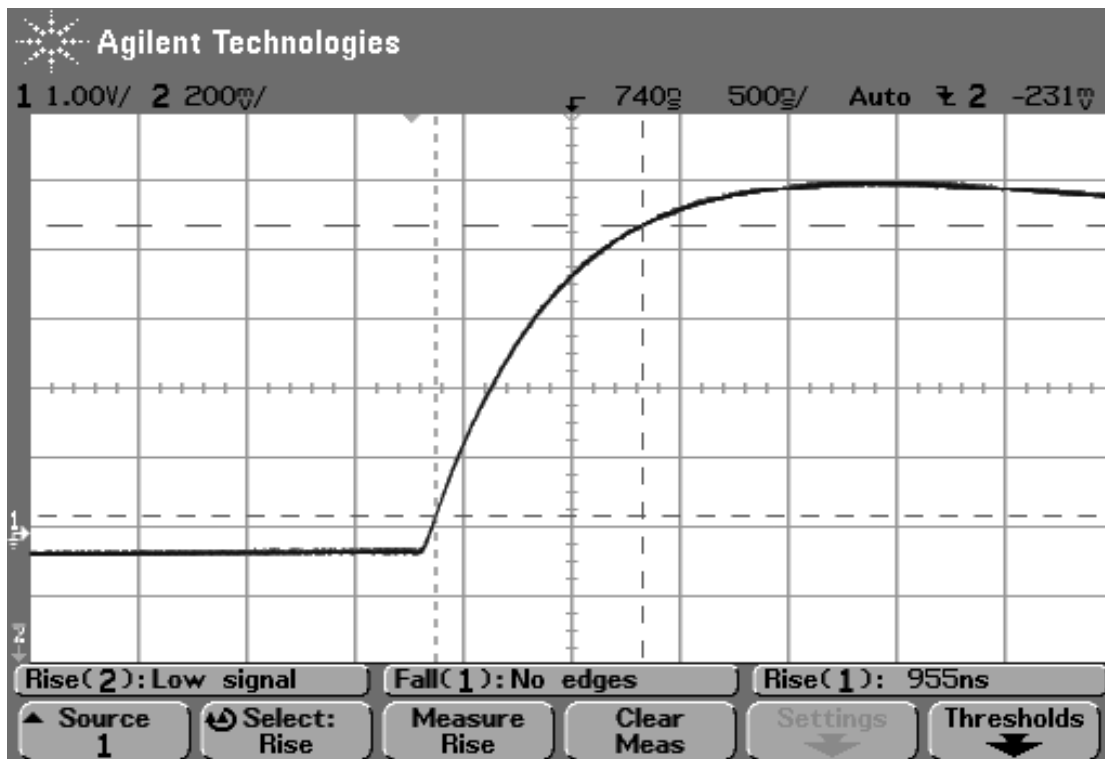
Felfutási idő 30 khz-nél: 1,023 us

Lefutási idő 30 khz-nél: 1,023 us

Ezután csökkentettük a frekvenciát **10. khz** - re
(az alsó határfrekvenciát megközelítő érték)

A kimenő jel alakját illetően azt figyelhetjük meg, hogy az egyik él már eltűnik és nem lehet már megmérni mindkettőt.